

עפ"ת (מרכז) 18129-07-19 - יניר אסא נ' מדינת ישראל

עפ"ת (מרכז) 18129-07-19 - יניר אסא נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

עפ"ת (מרכז) 18129-07-19

יניר אסא

ע"י ב"כ עו"ד דוד גולן

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פמ"מ - ע"י ב"כ עו"ד דודי ענבר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[08.06.2020]

כב' השופטת דנה מרשק מרום - אב"ד

כב' השופטת עמיתה זהבה בוסתן

כב' השופט עוז ניר נאוי

פסק - דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקוה (כבוד השופט טל פרי) בגמ"ר 9745-12-16. בהכרעת דין מיום 28.10.2018 הורשע המערער בביצוע עבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית לפי סעיפים 64 + 40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 [להלן: "פקודת התעבורה"], ובגזר דין מיום 30.5.2019 נגזרו על המערער 10 חודשי מאסר לנשיאה בפועל, 12 שנות פסילה בפועל, פיצוי למשפחת המנוח וקנס.
2. על פי עובדות האישום והכרעת הדין, עסקינן בתאונת דרכים קטלנית שהתרחשה ביום 20.7.2016 בה קיפח את חייו רון מונחם ז"ל, כתוצאה מהתנגשות בין האופנוע עליו רכב לבין רכבו של המערער שנסע לפניו באותו נתיב, בכביש 505 בכיוון כללי ממזרח למערב. נטען ונקבע כי התאונה נגרמה כתוצאה מרשלנותו של המערער בכך שהחל לפנות פניית פרסה בפתאומיות לנתיב הנגדי על מנת לשוב על עקבותיו. בשלב זה, כאשר חלקו הקדמי של רכבו של המערער חצה את הקו המקוטע שבין הנתיבים, ובעוד הרכב חסם חלק ניכר משני הנתיבים, פגע חלקו הקדמי של האופנוע בדלת הרכב הקדמית השמאלית של רכבו של המערער וכתוצאה מהתאונה הוטח ראשו של המנוח על גבי שמשת הרכב בעוצמה, הוא נחבל קשות, ובהמשך הובהל לבית החולים, שם נפטר מפצעיו.
3. טענתו העיקרית של ב"כ המערער בבית משפט קמא ובפנינו הייתה כי רוכב האופנוע ואופן נהיגתו מנתקים את הקשר הסיבתי בין הפעולה אותה ביצע המערער כפעולה שהביאה להתרחשות התאונה וגרמה לתאונה הקטלנית.

- הכרעת הדין של בית משפט קמא
4. בית משפט קמא סקר את עובדות כתב האישום ואת גדר המחלוקת לפיה המערער לא ביצע כל עבירת תעבורה, והמנוח הוא זה אשר נהג במהירות מופרזת ולא שמר מרחק מרכבו של המערער, כפי שנהג סביר היה נוהג בנסיבות העניין.
5. בהמשך סקר בית משפט קמא את הראיות שהוגשו, כשהעידו לפניו מטעם התביעה שלושה בוחנים, שוטר ושני עדי ראיה, וכן הוגשו מסמכים מטעם אותם עדים. מטעם ההגנה, העיד הנאשם ומומחה מטעמו. נאמר כבר, כי בית משפט קמא אימץ את מסקנות הבוחנים, קבע שעדי הראיה מסרו עדויות אמינות, ולעומתם, מצא את עדות המערער והמומחה מטעמו כבלתי מהימנים (בלשון המעטה).
6. בית משפט קמא מוכן היה להניח לטובת המערער כי בהחלט ייתכן שנהג האופנוע נסע במהירות העולה על המותר. עם זאת קבע, כי אין בנתון זה כדי לפטור את המערער מאחריות לתאונה, שכן אלמלא ביצע פניית פרסה תוך שנהג בחוסר זהירות ובקלות ראש, התאונה לא הייתה מתרחשת, ואין באופן נהיגתו של המנוח כדי לנתק את הקשר הסיבתי שכן הוא נמצא בגדר צפייתו של הנהג הסביר.
7. בית משפט קמא הפנה ראשית, לתקנות החלות על כל נהג אשר מבצע פניית פרסה, כקבוע בתקנות 21(א), 40(א) וכן תקנה 44(א), לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: "התקנות") מהן עולה שכל נהג אשר מעוניין לבצע פניית פרסה ורואה שהפנייה עשויה להפריע או לסכן עוברי דרך אחרים, אמור ומחויב להמתין עד שהסכנה תחלוף ורק לאחר מכן לסטות ולבצע את הפנייה.
8. בסופו של יום, בית משפט קמא קבע, כי מחדלו של המערער בא לידי ביטוי בכך שבמקום להמשיך בנסיעתו ולבצע פניית פרסה בכיכר המצויה 300 מ' מהמקום בו בוצעה הפנייה, בחר לבצע אותה בכביש וזאת מבלי להבחין ברוכב האופנוע אשר היה סמוך אליו, מאחוריו, בנתיב נסיעתו.
9. את מסקנתו זו ביסס בית המשפט לאחר שבחן באופן מדוקדק את המחלוקות השונות שהוגדרו בהקשר לתנאי הראות התאורה ושדה הראיה, מהירות הנסיעה המותרת במקום, מהירות נסיעת האופנוע עובר לתאונה, אופן ביצוע פניית הפרסה וניתוח חוות דעת הבוחנים מטעם התביעה ומומחה ההגנה.
10. באשר לשדה הראיה לאחור, הזכיר בית משפט קמא כי המשטרה ערכה שני ניסויי שדה ראיה (ת/16 ו-ת/25). על פי שני ניסויי שדה הראיה (אחד בוצע בשעה 11:00 והשני בוצע בשעה שהייתה קרובה לשעת התאונה, ואף גלש אל תוך החושך), קבע בית משפט קמא כי לו המערער היה מביט במראות כפי שהיה מוטל עליו, היה עליו לראות את רוכב האופנוע (ראו 2 הפסקאות האחרונות בעמוד 72 להכרעת הדין). בית משפט קמא קבע, גם על בסיס עדות המערער עצמו, כי בעת התאונה תנאי הראות היו טובים ואף היה אור יום (עמוד 73 להכרעת הדין).

11. בית משפט קמא התייחס לנתון נוסף, ממנו התעלמה ההגנה, ולפיה במקום מצויה עקומה בכביש במרחק של 38 מטרים ממקום ה"אימפקט" (התאונה). המערער עצמו אישר את קיומה של העקומה ואף אישר כי שדה הראייה מתקצר בעטייה, כשההגנה לא חקרה נגדית בעניין זה (ראו פסקה 2 בעמוד 75 להכרעת הדין). בית משפט קמא קבע נחרצות כי ברור ששדה הראייה מתקצר בשל אותה עקומה, בוודאי כאשר האופנוע צמוד לצד ימין של הנתיב, והדגיש כי המערער - בהיותו תושב המקום - מכיר את הכביש, מודע לעקומה, ולמרות זאת בחר לבצע את הפרסה במקום התאונה, חרף הסכנה הכרוכה בכך.
12. לא הייתה מחלוקת כי התאונה התרחשה בכביש בין עירוני דו-סטרי בו מהירות הנסיעה המותרת היא 80 קמ"ש. בהתייחס למחלוקת שעלתה באשר למהירות נסיעת האופנוע עובר לתאונה - ציין בית משפט קמא כי אינו יכול לקבוע שהאופנוע נסע במהירות מופרזת עובר לתאונה, ואף הוסיף כי גם אם האופנוע נסע במהירות מעל המותר, אין בכך כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין התנהגותו ומעשיו של המערער, בעת שבחר לבצע פניית הפרסה, לבין קרות הנזק. עם זאת, בהתבסס על הראיות שהונחו בפניו, לרבות תצלומי רכב המערער, סוג הרכב ועוצמת הפגיעה ביחס למיקום הפגיעה, קבע בית המשפט כי הפגיעה לא התרחשה במהירות גבוהה ואף דחה את טענת מומחה ההגנה על פיה האופנוע נסע במהירות של 171 קמ"ש.
13. לעניין אופן ביצוע פניית הפרסה, טען המערער כי ביצע את הפנייה מנתיב הנסיעה ולא מהשול הימני. דא עקא, בשלושת הניסויים אשר בוצעו על ידי המשטרה, שם התבקש המערער לבצע פניית פרסה, עלה בבירור כי המערער ירד אל השול הימני ואז הסיט רכבו לתוך הכביש בחוסר זהירות במטרה לבצע את הפרסה (2 הפסקאות הראשונות בעמוד 77 להכרעת הדין). בית משפט קמא הוסיף וציין כי עיון בתמונות מתוך ת/14 מצביעות על כך שהמערער בחר לבצע את פניית הפרסה במקום מסוכן מאוד, בכביש צר בעל שני נתיבים ובעוד המערער מודע לכך, כתושב המקום, שבמרחק 300 מטר ממקום התאונה מצויה כיכר בה הוא יכול לשוב על עקבותיו ללא כל סיכון.
14. בית משפט קמא תמך את מסקנתו זו בעדותו של עד ראייה, אזרח (איתן הררי), אשר הותירה עליו רושם חיובי. אזרח זה תיאר כי היציאה לפניית הפרסה נעשתה בהפתעה, ללא כל התראה מוקדמת, וכתוצאה ממנה אירעה ההתנגשות.
15. על בסיס עדויות אלו, קבע בית משפט קמא כי על מנת להגיע לזווית בה נעצר רכבו של המערער לאחר התאונה, היה חייב להתחיל בביצוע פניית הפרסה מהשול, כשעדי התביעה לא נחקרו לעניין זה ומומחה ההגנה לא הציע תאוריה נגדית. בהקשר זה, בית משפט קמא קבע כי מקום ההתנגשות בין שני כלי הרכב היה בנתיב הנגדי (עמ' 78 להכרעת הדין).

16. בית משפט קמא ייחד פרק נכבד לניתוח חוות דעת מומחה ההגנה. מעבר להתרשמות השלילית ממומחה ההגנה, קבע בית משפט קמא כי עדותו הייתה רצופה באי דיוקים, המומחה ברר לעצמו נתונים שאין להם אחיזה בחומר הראיות, הסתמך על ספרות שאינה רלוונטית, ולא היה מודע לעדכון בנהלי בוחנים באשר לחישוב משקל כלי הרכב (עמ' 80 להכרעת הדין). בין השאר, כפועל יוצא, פסל את חישובי המומחה באשר למהירות נסיעת האופנוע - 171 קמ"ש.
17. בית משפט קמא התייחס לסוגיית הרשלנות התורמת מצד רוכב האופנוע, כשקבע שנהג רכב העומד לבצע פניית פרסה, פולש לנתיב הנגדי, חוסם אותו, ומטבע הדברים גורם להפרעה למשתמשים האחרים בדרך - עליו לצפות אפשרות כי נהג אחר - ולו מתוך הנחה רשלנית, יניח כי יוכל להספיק לסטות או לעקוף אותו בטרם יבצע את הפנייה. בית משפט קמא לא שלל כי ייתכן שרוכב האופנוע יכול היה בהתנהגות אחרת מצידו למנוע את התאונה, איך אין באופן נהיגתו והתנהגותו כדי לבטל את הקשר הסיבתי. בית משפט קמא הפנה לפסיקת בית משפט העליון לעניין "גורם זר מתערב" ומבחן הצפיית הסבירה, וקבע, תוך יישום ההלכה הפסוקה, כי המערער יכול וצריך היה לצפות את האפשרות שכלי רכב אחר, לרבות אופנוע, יגיח מאחוריו, ובמיוחד בכביש בו אירעה התאונה. בנוסף, בית משפט קמא חזר על כך, שהיה על המערער להמשיך בנסיעה עד כיכר המצויה בסמוך, ולכל הפחות היה עליו להאט רכבו עד כדי עצירה, להפנות מבטו ולבחון התקרבות כלי רכב אחרים. בשל תנאי הדרך וקיומה של עקומה, המצמצמת את שדה הראייה, קבע בית משפט קמא כי הדבר חמור אף שבעתיים ומלמד על רשלנותו של המערער, ובמיוחד כאשר פניית פרסה היא אחת הפעולות המסוכנות בכביש.
18. בית משפט קמא לא מצא כי נפלו מחדלי חקירה היורדים לשורשו של עניין, ועל בסיס כל האמור לעיל הרשיע את המערער בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.
- גזר דין של בית משפט קמא
19. בית משפט קמא שמע את עדויות הוריו של המנוח, כאשר ברור לכל שמיום התאונה חייהם אינם חיים והם חשים בחסרונו של בנם בכל דקה משעות יממה.
20. לבית משפט קמא הוגש תסקיר שירות מבחן ממנו למד אודות מצבו הנפשי הקשה של המערער בעקבות התאונה, וכי מעורבותו בתאונה נחוות על ידיו באופן משברי ומטלטל. שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא נמוכה והמליץ להעמיד את המערער בצו מבחן למשך שנה לצד הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות.
21. בית משפט קמא קבע כי מטבע הדברים המערער פגע פגיעה מירבית בערך החברתי של קדושת החיים עת התאונה הסתיימה במותו הטרגי של המנוח. בית משפט קמא אימץ את עמדת התביעה לפיה אין מדובר ברשלנות נמוכה ומקרית, אלא ברף רשלנות בינונית. עוד הוסיף, כי לצורך קביעת המתחם לקח בחשבון גם את אפשרות קיומה של רשלנות תורמת מצד המנוח, הגם שזו לא הוכחה פוזיטיבית בראיות (שורות 28-29 בעמ' 99 לגזר הדין). לאחר סקירת פסיקה רלוונטית, לרבות עקרונות ענישה בעניינם של נהגים המנהלים אורח חיים נורמטיבי הגורמים לתאונה קטלנית ברף של רשלנות בינונית, נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל ופסילה שנעה בין 6 ועד ל-15 שנים.

22. באשר לקביעת העונש בתוך המתחם, קבע בית משפט קמא כי המערער אדם נורמטיבי, בעל משפחה, שלחובתו עבר שאינו מכביד בתעבורה. ביהמ"ש לא התעלם מכך שענישה של מאסר בפועל תשפיע קשות עליו ועל כל בני משפחתו. צוין כי אין לזקוף לחובת המערער את העובדה שניהל את משפטו, אך הוא אינו זכאי לאותה הקלה לה זוכה מי שמודה במיוחס לו ומקבל אחריות על האירוע. לבסוף, הדגיש בית משפט קמא כי אין בנסיבותיו האישיות של המערער כל מעמד על פני הסבל, הכאב והאובדן של משפחת המנוח, אשר איבדה את יקירה, רון ז"ל. על כן, תוך מתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי המחייב את בתי המשפט להילחם במניעת תאונות דרכים באמצעות ענישה מחמירה, גזר בית משפט קמא את העונשים אותם פירטנו בתחילת פסק הדין, לרבות מאסר ממשי מאחורי סורג ובריח.
- טענות ב"כ המערער
23. ב"כ המערער טען לפנינו מספר טענות וביקש להתערב בממצאי בית משפט קמא ולהורות על זיכוי המערער:
- א. המערער לא ביצע כל עבירת תנועה וביצע פניית פרסה מותרת, ואלמלא הייתה מתרחשת התאונה הקטלנית לא ניתן היה להאשים אותו בביצוע עבירת תנועה קונקרטית.
- ב. לחובתו של רוכב האופנוע, כרכב שנסע מאחורי המערער, היה לשמור על מרחק בטוח ממנו, מרחק שהיה מאפשר לו לבלום במקרה שהרכב לפניו בולם בפתאומיות או עושה פעולה אחרת.
- ג. חוסר היכולת לקבוע ממצאים לגבי מהימנות נסיעתו של האופנוע מחייב את בית המשפט לאמץ את התרחיש הנוח ביותר למערער, לפיו רוכב האופנוע נסע במהירות גבוהה יותר מהמותר באופן משמעותי ולמרות שראה את רכבו של המערער, לא ניסה לבלום אלא לחלוף על פניו בתמרון מסוכן.
- ד. עד הראייה לתאונה, שהגיע מכיוון נסיעה הפוך, גם הוא לא ראה את האופנוע מתקרב, כנראה כתוצאה מהמהירות בה נסע, ובנוסף התאונה התרחשה ב"אור בן ערביים" ובשעה בה הראות מבחינת העין האנושית מתעתעת ומקשה על זיהוי רכב.
24. באשר לגזר הדין, נטען כי יש ברף הגבוה של הרשלנות התורמת של רוכב האופנוע כדי להצדיק הקלה משמעותית בעונשו של המערער. לגישת ההגנה, מדובר במקרה ביניים שעל דרך כלל מטילים בתי-המשפט עונש מאסר בפועל הנע בין 7 לבין 10 חודשים (ולאחר הדיון אף שלח אסופת פסיקה לתמיכה בטענתו זו). טיעונים אלו לצד נסיבותיו האישיות של המערער, שבאו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן, מחייבים הקלה בעונשו של המערער באופן שיוכל הוא לשאת את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות.
25. ב"כ המשיבה סמך ידו על הכרעת הדין המפורטת והמנומקת של בית משפט קמא, חזר והדגיש את נסיבות ביצוע פניית הפרסה ואת כל קביעות בית משפט קמא באשר למחדליו של המערער המבססים את רשלנותו. באשר לעונש טען כי מדובר בעונש מאוזן, העומד בהלימה למדיניות הענישה הנוהגת ולנסיבות המעשה והעושה.
- דיון והכרעה

26. לאחר שעיינו בהכרעת-הדין של בית-המשפט קמא, שמענו את טיעוני ב"כ הצדדים ועיינו בפסיקה אליה הפנה ב"כ המערער, אנו קובעים, שדין הערעור להידחות על שני חלקיו.
27. אשר להכרעת הדין, רוב טענותיו של המערער הן השגות על ממצאים עובדתיים וקביעות בית-משפט קמא המבוססות על מהימנות עדים. אותן טענות עלו בבית-המשפט קמא, אשר דן בהן באריכות.
28. הלכה היא כי ערכאת הערעור תטה שלא להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית. הטעם לכך נעוץ בעובדה שהערכאה הדיונית היא זו ששומעת את העדים ומתרשמת מהם באופן בלתי אמצעי, ועל כן בידה הכלים הטובים ביותר לקבוע ממצאים אלה. אכן, כלל "אי ההתערבות" אינו כלל הרמטי, אך יש לחרוג ממנו רק במקרים נדירים כאשר השופט לא הפיק את התועלת מהעדים ומשמיעתם (ראו: ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל [5.10.2000]), או כאשר המסכת העובדתית שנקבעה על ידי בית משפט קמא אינה מתקבלת על הדעת לאור חומר הראיות (ראו: ע"פ (מחוזי מרכז) 57513-07-15 זצני נ' מדינת ישראל (24.5.2016)).
29. בענייננו, ממצאי העובדה נקבעו לאחר שבית-המשפט קמא העדיף את עדויות שלושת בוחני התנועה, שוטר ושני עדי ראייה אשר העידו מטעם התביעה, לעומת עדויות הנאשם והמומחה מטעם ההגנה, אותן דחה וקבע פוזיטיבית כי אלו אינן אמינות. לגבי מומחה ההגנה, בית-המשפט קמא נימק בהרחבה מדוע בחר שלא לתת כל משקל לחוות-הדעת ולעדות מומחה ההגנה.
30. על כן, לא ראינו לנכון להתערב בממצאים העובדתיים שנקבעו על-ידי בית-המשפט קמא על בסיס מכלול העדויות, ואלו הן:
- א. בכל הנוגע לשדה הראייה לאחר שהיה למערער, הניסויים שבוצעו מוכיחים כי לו היה מביט במראות, היה עליו לראות את רוכב האופנוע, והעובדה שלא ראה את המנוח מוכיחה כי התרשל;
- ב. 38 מטרים ממקום האימפקט נמצאה עקומה, ובשל העקומה מתקצר שדה הראייה;
- ג. בית-המשפט קמא אמנם לא קבע מסמרות לעניין מהירות האופנוע, אך ציין כי מכלול הנתונים מביא למסקנה החד-משמעית על-פיה הפגיעה לא התרחשה בעת שהאופנוע נסע במהירות גבוהה. בכל מקרה, בית-המשפט קמא דחה מכל וכל את עדות מומחה ההגנה לפיה האופנוע נסע במהירות של 171 קמ"ש - וזאת לא רק על בסיס קביעת ממצאי מהימנות אלא לאחר שקבע שמומחה ההגנה התבסס על מסד נתונים שאין לו קשר לנתוני המקרה;
- ד. היציאה של המערער לפניית הפרסה נעשתה בהפתעה, ללא כל התראה מוקדמת, כאשר המערער ירד לשול הימני, הסיט רכבו לתוך הכביש בחוסר זהירות על-מנת לבצע את פניית הפרסה במקום מסוכן מאד, בכביש צר בעל שני נתיבים, בעוד שהוא יודע כי במרחק של 300 מטר מצויה כיכר, שם יכול היה לשוב על עקבותיו בבטחה.
31. ממצאים עובדתיים אלו הובילו את בית-המשפט קמא לקבוע מספר מסקנות משפטיות, המעוגנות היטב בהנמקה מפורטת ובפסיקה רלבנטית, שגם בהן לא ראינו לנכון להתערב, ונתייחס עתה למסקנות המשפטיות המרכזיות המצויות בהכרעת-הדין.

32. התנהגותו של המערער היא הגורם הראשי, בלעדיו אין, לאירוע התאונה. בין על-פי הממצאים שנקבעו, בין על-פי התיזה לפיה מהירות האופנוע היתה גבוהה, הרי שבכל מקרה אין בצורת נהיגתו של המנוח כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין התנהגות המערער לבין אירוע התאונה.
33. בית-המשפט היה ער לכך, שהמערער לא ביצע עבירת נהיגה בזמן ביצוע פניית הפרסה; עם זאת, המערער נהג בחוסר זהירות ובקלות ראש, כשעל נהג המבצע פניית פרסה מוטלות חובות מפורשות כקבוע בתקנות 40(א) ו- 44(א). נהג אשר מעוניין לבצע פרסה ורואה שהפניה עלולה להפריע או לסכן עוברי דרך אחרים, אמור ומחויב להמתין עד שהסכנה תחלוף, ורק לאחר מכן לסטות ולבצע את הפניה. על כן, גם אם תחילת פנייתו של המערער היתה בהיתר, הרי המשכה היה תוך נהיגה בחוסר זהירות ובקלות ראש, אשר מתעצמת נוכח קיומה של כיכר המרוחקת כ- 300 מטר מהמקום, אותה הכיר המערער, שם יכול היה לשוב על עקבותיו בבטחה.
34. כפי שקבע בית-המשפט קמא, נהג רכב העומד לבצע פניית פרסה, פולש לנתיב הנגדי וחוסם אותו, גורם מטבע הדברים להפרעה למשתמשים האחרים בדרך, כשמדובר באחת ההתנהגויות המסוכנות בכביש. לכן, עליו לצפות אפשרות כי נהג אחר יניח כי יוכל להספיק לסטות או לעקוף אותו בטרם יבצע את הפניה. גם אם רוכב האופנוע יכול היה בהתנהגות אחרת מצידו למנוע את התאונה (ובמילים אחרות, אופן נהיגתו היה בגדר "רשלנות תורמת"), מקובלת עלינו מסקנת בית-המשפט קמא לפיה אין המדובר ב"גורם זר מתערב" אשר מנתק את הקשר הסיבתי בין התנהגות המערער לבין קרות התאונה. נזכיר, כי האופנוע נסע מאחורי המערער, במקום היה שדה ראייה מקוצר בשל העקומה, ועל המערער היתה מוטלת חובה להאט רכבו עד כדי עצירה ולבחון התקרבות כלי רכב אחרים, ובמיוחד כשבחר לבצע פרסה בנקודה האמורה ולא בכיכר הקרובה.
35. על בסיס ממצאי העובדה והמסקנות המשפטיות של בית-המשפט קמא, לא מצאנו כי נפלה שגגה בקביעת בית-המשפט קמא לפיה המערער התרשל ונהג בחוסר זהירות ובקלות ראש בכך שנכנס מהשול הימני כדי לבצע פניית פרסה, מבלי שהבחין ברוכב האופנוע אשר מתקרב לעברו, אף שיכול היה לעשות כן. כניסתו של המערער לכביש גרמה הפרעה וסיכון לעוברי דרך אחרים, ועל כן יש לראות בו כמי שאחראי לתאונה. המערער אמור וצריך היה לצפות כי בהיותו נהג בכביש בינעירוני, יגיח מאחוריו כלי רכב, וגם אם רוכב האופנוע נהג במהירות גבוהה (נתון שלא הוכח על-ידי ההגנה), מעשיו הם בגדר צפייתו של הנהג הסביר, ואין בכך כדי לנתק את הקשר הסיבתי המשפטי בין התנהגות המערער לבין התוצאה הקטלנית.
36. לפיכך, אנו מורים על דחיית הערעור בכל הקשור להכרעת הדין.
37. המערער מלין בנוסף על חומרת עונש המאסר שנגזר עליו, כשלטענת בא-כוחו, מדיניות הענישה הנוהגת מצביעה על כך שיש להטיל עליו עונש של מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות.

38. עניינו של המערער מדגים את הקושי בגזירת דינם של מי שהורשעו בגרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים. ברע"פ 2996/13 נייאזוב נגד מדינת ישראל [13.8.2014] (להלן: "עניין נייאזוב") התקיים דיון מעמיק במותב תלתא בשאלת מדיניות הענישה במקרי גרימת מוות ברשלנות, וכך נאמר:
- "הענישה במקרי גרימת מוות ברשלנות בגדרי תאונות דרכים או תאונות אחרות היא אתגר קשה, שכן עסקין ככלל בנאשמים נורמטיביים שמעודו והתרשלו בהיסח הדעת של רגע, וחרב עולמן של שתי משפחות; בראש וראשונה, וברמה עילאית, של משפחת הקרבן שקופדו חיו בשל רשלנות; אליה נכמר הלב. אך במרבית המקרים ישנה גם טראומה לפוגע ולמשפחתו, לא רק בשל הענישה אלא בשל המעשה, ומאמינים אנו איפוא כי הנאשמים מתייסרים אף הם, בכלל וגם בפרשה שלפנינו. כפי שאמרו זאת בתי המשפט הקודמים בתיקים אלה שלפנינו, מלאכת גזירת הדין בכגון דא קשה היא מן הרגיל, וכדברי הנשיא שמגר... 'שאנו דנים בעבירה שאינה כרוכה בפגמים מוסריים או בשחיתות, אלא ביטויה כידוע לכולנו, באופן התנהגותו של האדם הנוהג ברכב'. מכל מקום, בנסיבות אלה של אבדן חיים, לעובדת מותם של הקרבנות ולקדושת חייהם נודעת חשיבות רבה בענישה..." (פסקה כ"א).
39. קושי זה קיים בפנינו, כאשר מחד גיסא, המערער, בהתנהלותו הרשלנית, גרם למותו של רון ז"ל, שחיו קופדו בגיל צעיר, כשבית-המשפט קמא וגם אנו נחשפנו לכאב ולעצב העמוק שהביעו הוריו של רון ז"ל. מאידך גיסא, הוצגו לפנינו בטענות ובאמצעות תסקיר שירות המבחן נתוניו של המערער, שהוא אדם נורמטיבי, צעיר בעל משפחה, שנשקפת ממנו מסוכנות נמוכה בכל הקשר, אשר השפעות התאונה נתנו אותותיהן גם בכל מישורי חייו.
40. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת גרם מוות ברשלנות בכלל, ובעת נהיגה בפרט, היא חדה, ברורה ועקבית, כשבבסיסה עומדת התפיסה לפיה "לנקיטת יד עונשית קשה ומחמירה ישנה השפעה מרתיעה על הנהגים בכביש, ויש בה כדי לקדם את הטמעתה של מודעות ציבורית בדבר החובה לשמור על כללי זהירות כדי להגן על חיי אדם ושלמות גופו..." (רע"פ 548/05 לוי נגד מדינת ישראל [19.1.2006]; אושר לאחרונה ברע"פ 5047/18 בלאל נגד מדינת ישראל [3.7.2018]).
41. בעניין נייאזוב, הודגש מקומה המרכזי של דרגת הרשלנות בעת קביעת העונש והובהר, כי במקרים חריגים בלבד יהיה המורשע פטור ממאסר בפועל בשל נסיבותיו האישיות, כפי שקבע, בצדק, בית-המשפט קמא.
42. בנסיבות עניינו, בית-המשפט קמא קבע כי רשלנותו של המערער היתה בינונית, ולא ראינו להתערב בקביעה זו. בית-המשפט קמא, אשר שמע את כל הראיות בתיק, קבע כי אין המדובר ברשלנות נמוכה ורגעית, חזר והזכיר כי פניית פרסה מטיבה ומטבעה היא תרחיש בעל פוטנציאל סיכון גבוה (גם אם לא קיים איסור לבצע פרסה במקום בו בוצעה), המערער בחר לבצע אותה בתנאי דרך קשים, בסמוך לעקומה, ועל כן המדובר ברשלנות מתמשכת. עם זאת, בית-המשפט קמא קבע, כי בקביעתו את רף רשלנותו של המערער כבינונית, לקח הוא בחשבון גם את אפשרות קיומה של רשלנות תורמת מצידו של המנוח - הגם שזו לא הוכחה פוזיטיבית בראיות.

43. במילים אחרות, בית-המשפט קמא למעשה אימץ את ההנחה שאותה ביקש ב"כ המערער לשכנע בנכונותה, גם אם זו לא הוכחה. בהינתן מכלול הנתונים, נדרש בית-המשפט קמא לפסיקה רלבנטית (תוך עריכת ההבחנות המתבקשות לפי נסיבות המקרים), וקבע כי בנסיבות האירוע דנן מתחם העונש ההולם חייב לכלול עונש של מאסר בפועל, אשר עומד ברף התחתון על 8 חודשי מאסר בפועל ונע עד 18 חודשי מאסר בפועל לצד פסילה בפועל בת 6 - 15 שנים. עיינו בפסיקה אותה הגישה ההגנה ונאמר רק, כי ברוב המקרים שבהם הוטלו עבודות שירות עסקין בפסיקה לא מחייבת או בהתקיים נסיבות חריגות במיוחד, אשר אינן מתקיימות בענייננו.

44. לבסוף, שקל בית-המשפט קמא את כל נסיבותיו של המערער לצורך גזירת הדין, וקבע, בצדק, כי אין בנסיבות האישיות של הנאשם כדי לקבל מעמד בכורה אל מול הסבל, הכאב והאובדן של משפחת המנוח. בהתאם, כשעסקין באדם נורמטיבי, שלחובתו 2 הרשעות בתעבורה, שאינו זוכה להקלה של מי שמודה ולוקח אחריות על מעשיו, גזר בית-המשפט קמא את עונשו של המערער מעט מעל לרף התחתון של מתחם העונש ההולם וכן גזר עליו פסילה ממושכת. אנו קובעים, כי בית-המשפט קמא אינן כראוי בין נסיבותיו האישיות של המערער לבין האינטרס הציבורי שעניינו מלחמת חורמה בתופעת הקטל בכבישים, אשר, כאמור, הפכה למגפה של ממש בחברה הישראלית (ראו והשוו: רע"פ 9909/17 דרויש נגד מדינת ישראל [1.1.2018], פסקה 10).

45. לא התעלמנו מטענת הסיגור לפיה, על פי תיקון 133 לחוק העונשין, בית-המשפט מוסמך כיום להטיל עונש של עד 9 חודשי מאסר בפועל לנשיאה בדרך של עבודות שירות, ולשיטתו ראוי היה לשקול אפיק זה. נציין את המובן מאליו - כי בכל מקרה, בית-המשפט רשאי לקבוע כי גם עונש של עד 9 חודשים יכול שיינשא מאחורי סורג ובריח. אלא שבהעמדת עונשו של המערער על 10 חודשים לנשיאה בפועל, יש משום אמירה נורמטיבית של בית-המשפט המתיישבת עם הענישה הנוהגת בעבירות גרימת מוות ברשלנות וערך קדושת החיים בו פגע המערער (וראו, למשל: רע"פ 1031/19 שלבי נגד מדינת ישראל [28.2.2019]).

46. לכך יש להוסיף את הכלל לפיו ערכאת הערעור תימנע מלהתערב בעונש שהושת על-ידי הערכאה הדיונית, ותעשה כן רק במקרים שבהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 2358/14 פלוני נגד מדינת ישראל [21.5.2014]; ע"פ 8659/13 אלמליח נגד מדינת ישראל [14.5.2014]; ע"פ 6318/13 מיכאלי נגד מדינת ישראל [2.4.2014]; ע"פ 2104/18 פלוני נ' מדינת ישראל [20.3.19], פסקה 12).

47. סוף דבר, אנו מורים על דחיית הערעור על כל חלקיו. על-מנת לאפשר למערער לעבור הליך מיון מוקדם, אנו מורים לו להתייצב לנשיאת מאסרו בבית-הסוהר הדירים ביום 30.7.2020 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות, גזר-הדין של בית-המשפט קמא ופסק דין זה.

על ב"כ המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: **-*****.

התנאים הכספיים שנקבעו לעיכוב ביצוע עונש המאסר יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המערער לנשיאת עונשו. ניתן היום, ט"ז סיוון תש"פ, 08 יוני 2020, במעמד המערער וב"כ הצדדים.
דנה מרשק מרום, שופטת
זהבה בוסתן, שופטת עמיתה
עוז ניר נאווי, שופט